

การศึกษาการแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลยเป็นภาษาจีนด้วยแนวคิด 3R

The Study of Translating District Names in Loei Province into Chinese Using the 3R Framework

กุลธิดา ธนกันญา¹, อธิราภรณ์ สุทธศรี²,
สุรพิชญา ราชพรหมมา³ และธูปนรักษ์ ศรีทาร์⁴
Kunthida Thanakanya¹, Tiraphorn Sutthari²,
Surapitchaya Radchapromma³ and Thapanaruk Sritarung⁴

Received: February 11, 2025

Revised: March 31, 2025

Accepted: June 12, 2025

บทคัดย่อ

จังหวัดเลยประกอบด้วยอำเภอจำนวน 14 อำเภอ โดยชื่ออำเภอเป็นคำพื้นฐานที่บ่งสถานที่ตั้งของหน่วยงานราชการและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งจำเป็นในการสื่อสารกับชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาจีน การแปลชื่ออำเภอให้เป็นที่ยอมรับและมีมาตรฐานเดียวกันในการแปลนั้น สำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร บทความนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการแปลชื่ออำเภอจากแหล่งข้อมูลต่างๆ 2) เพื่อประเมินการยอมรับการแปลชื่ออำเภอของชาวจีนด้วยแนวคิด 3R (Reaction-Response-Repercussion) และ 3) เพื่อนำเสนอการแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลยที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของชาวจีน โดยใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบและการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า 1) การแปลจากข้อมูลในแหล่งต่างๆ มีการใช้คำแปลที่ต่างกัน โดยเฉพาะการใช้อักษรจีนในการแปลถอดเสียง เช่น เลย ภู นา ต่วง กระตัง 2) ชาวจีน

¹ อาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, Email: lrucec.kt@gmail.com, Lecturer, Department of Chinese and English for Communication, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, Email: tiraaphon.sut@lru.ac.th, Lecturer, Department of Chinese and English for Communication, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

³ อาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, Email: Surapitchaya.Rad@lru.ac.th, Lecturer, Department of Chinese and English for Communication, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

⁴ อาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, Email: Thapanaruk.Sri@lru.ac.th, Lecturer, Department of Chinese and English for Communication, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

นิยมการแปลของโปรแกรมแปลภาษามากที่สุด 3) ผลการตอบสนองของผู้รับสารชาวจีนตามแนวคิด 3R ต่องานแปลที่ถูกปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยรวม ร้อยละ 74 อยู่ในระดับมาก มีรายละเอียด ดังนี้ 3.1) Reaction การตอบสนองแรกของผู้รับสารต่องานแปล มีค่าร้อยละ 87 เนื่องจากมีทัศนคติอันดีต่องานแปล 3.2) Response การตอบสนองลึก ปฏิกริยาตอบโต้ของผู้รับสารต่องานแปล มีค่าร้อยละ 48 เนื่องจากผู้รับสารไม่มีการสับสนหรือต้องการแก้ไขงานแปล 3.3) Repercussion ผลสะท้อนกลับมายังผู้รับสาร มีค่าร้อยละ 87 เนื่องจากผู้รับสารได้รับประโยชน์จากงานแปลนั้น จากการศึกษาข้างต้น บทความนี้จึงได้สรุปการแปลชื่ออำเภอที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้แปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลย และการแปลชื่อสถานที่อื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาษาจีน, การแปล, จังหวัดเลย, แนวคิด3R

Abstract

Loei Province comprises 14 districts, with district names serving as fundamental references for the locations of government offices and tourist attractions. Accurate and standardized translation of these names is essential for effective communication with Chinese speakers. This study aims to: 1) compare district name translations from various sources; 2) evaluate the acceptability of these translations among Chinese speakers using the 3R framework (Reaction, Response, and Repercussion); and 3) propose appropriate and accepted Chinese translations of district names in Loei Province. A mixed-methods approach was employed, involving comparative analysis and questionnaire-based data collection, with both qualitative and quantitative data analysis. The results revealed that: 1) district name translations varied across sources, especially in the choice of Chinese characters used for transliteration of names such as Loei, Phu, Na, Duang, and Kradueng; 2) Chinese respondents showed the highest preference for translations generated by translation programs; and 3) based on the 3R framework, the revised translations received an overall acceptability rating of 74%, considered high. In detail, 3.1) Reaction—the initial response—scored 87%, indicating a generally positive attitude; 3.2) Response—deeper engagement—scored 48%, suggesting that respondents did not seek further clarification or revision; and 3.3) Repercussion—perceived benefits—also scored 87%, as the translations were seen as helpful. Based on these results, the study proposes a set of standardized, culturally appropriate Chinese translations for the district names of Loei Province, which may serve as a reference for improving the translation of geographic names and other location-based terms in cross-cultural contexts.

Keywords: Chinese language, Translation, Loei province, 3R framework

บทนำ

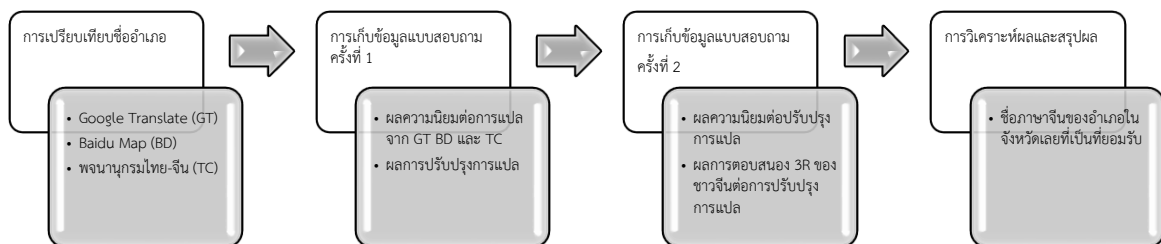
การแปลงชื่อสถานที่ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำไปต่อยอดด้านเศรษฐกิจ การยกระดับสินค้าและบริการของท้องถิ่นสู่สากลนั้นจำเป็นต้องมีมาตรฐานของชื่อสถานที่ที่แน่นอน มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และนิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีการพัฒนาพร้อมรับชาวต่างชาติ ก้าวทันกระแสการไหลเวียนและการแลกเปลี่ยนของผู้คน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2025) รายงานสถิติการท่องเที่ยวปี พ.ศ.2567 ระบุประเทศอันดับต้นๆ ที่เดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทย คือ นักท่องเที่ยวชาวจีนแผ่นดินใหญ่ จำนวน 6,733,162 คน ยังไม่รวมชาวจีนมาเลเซีย ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮ่องกง ที่เดินทางเข้ามาเที่ยวไทยเป็นอันดับรองลงมา จังหวัดเลยเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก จากรายงานสถานการณ์ท่องเที่ยวรายจังหวัด พ.ศ.2567 มีสถิติการเยี่ยมเยือนจากนักท่องเที่ยวต่างชาติสะสม จำนวน 39,849 คน นำรายได้เข้าสู่จังหวัดกว่า 138.62 ล้านบาท ดังนั้น เพื่อสร้างการสื่อสารที่ถูกต้องและเหมาะสมในการบริการนักท่องเที่ยวชาวจีน จึงต้องมีภาษาช่วยในการสื่อสารและอำนวยความสะดวก การกำหนดการแปลงชื่ออำเภอในจังหวัดเลยเป็นภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะทำให้การแปลงเนื้อหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันการแปลงชื่อเฉพาะจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนในระดับชุมชนยังไม่ปรากฏเป็นมาตรฐานที่ใช้ร่วมกัน โดยเฉพาะภายในจังหวัดเลย ซึ่งจะปรากฏในเอกสาร ป้ายทางหลวง ป้ายสถานที่ อาทิ “อำเภอเชียงคาน” ถูกแปลเป็น 清康(ชิงคัง) หรือ 清刊(ชิงคาน) “อำเภอท่าลี่” ถูกแปลเป็น 大理(ต้าหลี่) หรือ 塔利(ถ่าลี่) เป็นต้น ซึ่งการแปลที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันนี้ ส่งผลต่อความเข้าใจ และยังไม่มีความได้รับความนิยม ทำให้การสื่อสารไปยังนักท่องเที่ยวชาวจีนยังไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการแปลงชื่ออำเภอจากแหล่งข้อมูลต่างๆ 2) เพื่อประเมินการยอมรับการแปลงชื่ออำเภอของชาวจีนด้วยแนวคิด 3R (Reaction-Response-Repercussion) 3) เพื่อนำเสนอการแปลงชื่ออำเภอในจังหวัดเลยที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของชาวจีน

การกำหนดขอบเขตศึกษาการแปลงชื่ออำเภอทั้งหมดในจังหวัดเลย จำนวน 14 อำเภอ ที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่อไปนี้ 1) พจนานุกรมไทย-จีนของสถาบันภาษาต่างประเทศกว๋างโจว 《泰汉词典》广州外国语学院编 (ย่อ TC) ซึ่งเป็นที่ยอมรับและนิยมใช้ในกลุ่มนักศึกษาและนักแปลชาวจีน 2) แผนที่ของเว็บไซต์ Baidu (ย่อ BD) ซึ่งเป็นเว็บไซต์หลักที่ชาวจีนนิยมใช้ในการเดินทางและค้นหาสถานที่ต่างๆ 3) การแปลงของ Google Translate (ย่อ GT) ซึ่งคนไทยและนักศึกษาไทยส่วนใหญ่นิยมใช้ในการแปล โดยประเมินการยอมรับจากการสอบถามชาวจีนกลุ่มตัวอย่างที่เคยศึกษาภาษาไทยและมีประสบการณ์ใช้ชีวิตในจังหวัดเลย ซึ่งมีความสามารถในการเชื่อมโยงภาษา (Translanguaging) คือ สามารถใช้สองภาษาในการสื่อสารได้พร้อมกัน García และ Lin (2016) ได้อธิบายถึงแนวคิดการใช้ภาษาหลายภาษา ไม่ใช่แค่การสลับภาษาหรือการแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นการใช้ภาษาหลายภาษาอย่างยืดหยุ่น และมีความหมายในการสื่อสารและการเรียนรู้ เช่น การใช้คำจากทั้งสองภาษาในประโยคเดียวกัน หรือการผสมผสานระหว่างภาษาแม่และภาษาที่สอง ซึ่งมักนิยมใช้ในการเรียนรู้ภาษาปลายทางควบคู่ภาษาแม่ Nilubol และคณะ (2011) ได้ศึกษา Translanguaging ในการสอนภาษาอังกฤษในบริบทของการศึกษาสองภาษานั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งล้วนแตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษา ชาวจีนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกนี้

ล้วนแล้วแต่ผ่านกระบวนการเรียนรูแบบเหล่านี้ทั้งสิ้น โดยเคยเป็นนักศึกษาและอาจารย์แลกเปลี่ยนในจังหวัดเลย จึงมีคุณสมบัติในการเป็นผู้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในการประเมินงานแปลนี้

แนวคิดและทฤษฎีหลักที่ใช้ในบทความนี้ ได้แก่ Translation's Acceptability ของ Toury (1995) ได้เสนอแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการแปลที่คงความถูกต้องตามต้นฉบับ (Adequacy) และการแปลที่ปรับตามความคาดหวังและบรรทัดฐานของภาษาเป้าหมาย (Acceptability) โดยเน้นว่าการแปลอาจมีความผันแปรตามบริบทของภาษาและวัฒนธรรมของผู้รับสารในภาษาเป้าหมาย Toury อธิบายว่าการแปลทั้งหมดมีอยู่บนเส้นต่อเนื่องระหว่างสองขั้วนี้ ระดับที่การแปลจะเอนเอียงไปทาง Acceptability หรือ Adequacy ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้แปล ซึ่งมักได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางวัฒนธรรม ภาษา และบริบทในสภาพแวดล้อมของภาษาเป้าหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ Krittopakarnkit (2020) พบว่ากลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุดในการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยแนวสยองขวัญเป็นภาษาจีน คือ การใช้ภาษาเป้าหมายเป็นตัวนำในการถ่ายทอดมากที่สุด เนื่องจากการตั้งชื่อเรื่องภาพยนตร์สยองขวัญของไทยมีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้ชมในภาษาเป้าหมายเข้าใจ ในทางปฏิบัติ การแปลที่มีความยอมรับได้สูงอาจเน้นการอ่านที่เข้าใจง่าย ไหลลื่น และปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การตรวจสอบการยอมรับการแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลย จึงออกแบบขึ้นบนพื้นฐานแนวคิดของ Chesterman (2016) เกี่ยวกับการอธิบายปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับสารต่องานแปลในหลายระดับ คือ Reaction Response และ Repercussion ซึ่งในบทความนี้จะเรียกว่า แนวคิด 3R (3R Framework) สำหรับการใช้แนวคิด 3R ในการประเมินงานแปลนั้น Liu (2023) ศึกษาการยอมรับการถอดเสียงในเกม Genshin Impact โดยประยุกต์ใช้แนวคิด 3R ของ Chesterman และทฤษฎีสุนทรียศาสตร์การยอมรับ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดำเนินการสำรวจแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ทางสถิติ บทความนี้จึงประยุกต์ใช้วิธีการแบบผสมผสานระหว่างเชิงคุณภาพ (การเปรียบเทียบ) และเชิงปริมาณ (การตอบแบบสอบถามออนไลน์) โดยมีกระบวนการศึกษา ดังนี้

การเปรียบเทียบการแปลชื่ออำเภอ

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบการแปลชื่ออำเภอของ TC BD และ GT

ที่	ต้นฉบับ	TC	BD	GT	ที่	ต้นฉบับ	TC	BD	GT
1	อ.เมืองเลย	莱府直辖县	黎府	黎府县	8	อ.ด่านซ้าย	兰使县	丹赛县	丹赛区
2	อ.วังสะพุง	旺沙蓬县	班旺沙蓬县	旺沙蓬区	9	อ.หนองหิน	-ไม่มี-	农信县	农兴区
3	อ.เอราวัณ	-ไม่มี-	爱侣弯支县	爱侣湾区	10	อ.ปากชม	北冲县	北春县	北春县
4	อ.เชียงคาน	清康县	清刊县	清刊县	11	อ.ผาขาว	-ไม่มี-	拍山县	帕考区
5	อ.ภูกระดึง	蒲甲伦县	蒲卡东山县	富卡登区	12	อ.นาแห้ว	那晓县	那豪区	罗良区
6	อ.ภูเรือ	蒲娘县	蒲牛县	富茹区	13	อ.ท่าลี่	他里县	大黎区	塔里区
7	อ.ภูหลวง	-ไม่มี-	蒲黄县	富釜县	14	อ.นาด้วง	-ไม่มี-	那敦区	纳杜昂区

จากการรวบรวมการเปลือยชื่ออำเภอในจังหวัดเลยจาก TC BD และ GT (ตารางที่ 1) ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการแปลแบบผสมทั้งสี่ โดยมิโครงสร้างคือ ถอดเสียงชื่ออำเภอ + ถอดความคำว่าอำเภอ การเปรียบเทียบการแปลจากแหล่งข้อมูลทั้งสามแหล่ง พบข้อแตกต่าง 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความแตกต่างในการเลือกใช้คำแปล “อำเภอ” ด้วยระบบการแบ่งเขตของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยมีความแตกต่างกัน ระดับอำเภอของเทศจีนนั้นมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามลักษณะและการปกครองที่สังกัด ได้แก่ 县และ区จากการสืบค้นความหมายคำว่า “อำเภอ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง (กฎ) น. หน่วยปกครองที่รวมตำบลหลายตำบลให้อยู่ในความปกครองอันเดียวกันและได้มีพระราช-กฤษฎีกาจัดตั้งเป็นอำเภอ อำเภอเป็นหน่วยราชการบริหารรองจากจังหวัด. ความหมายของอำเภอในพจนานุกรมไทย-จีน Thai-Chinese Dictionary (1990) และ Modern Thai-Chinese Dictionary (2019) ต่างให้คำจำกัดความเป็น 县 นอกจากนี้ การแปลคำว่าอำเภอใน TC BD และ GT จำนวน 37 ชื่อ พบการใช้县จำนวน 23 ชื่อ 区 จำนวน 13 ชื่อ และ 府 จำนวน 1 ชื่อ ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากระบบการแบ่งเขตการปกครอง ความหมาย และความนิยมในการใช้งาน การแปลคำว่าอำเภอจึงควรใช้คำว่า县

2. การแปลแบบถอดเสียงจากไทยเป็นภาษาจีน มีการกำหนดอักษรจีนที่แตกต่างกัน จากการเปรียบเทียบการแปลจาก TC BD และ GT พบว่ามีพยางค์ภาษาไทย จำนวน 18 พยางค์ ที่ถูกแปลด้วยอักษรจีนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเสียงคำไทย-จีนในชื่ออำเภอของจังหวัดเลย

ที่	เสียง [IPA]			
	ไทย	จีน		
1	เลย [lɔ:y33]	莱 [lai35]	黎 [li35]	
2	คาน [kʰa:n33]	康 [kʰaŋ55]	刊 [kʰan55]	
3	ภู [pʰu:33]	蒲 [pʰu35]	富 [fu51]	
4	กระ [krà33]	甲 [teja211]	卡 [kʰa211]	
5	ดิง [duŋ33]	伦 [luən35]	东 [tuŋ55]	登 [tɿŋ55]
6	เรือ [rwa33]	娘 [njaŋ35]	牛 [njou35]	茹 [zu35]
7	หลวง [luwəŋ214]	黄 [xwəŋ35]	銮 [lwəŋ35]	
8	ด่าน [da:n21]	兰 [lan35]	丹 [tan55]	
9	ชัย [sa:y34]	赛 [sai51]	使 [ʃə211]	
10	หิน [hin214]	信 [eiŋ51]	兴 [eiŋ55]	
11	ชม [tɕʰom33]	冲 [tɕʰoŋ55]	春 [tɕʰuən55]	
12	ผา [pʰa: 214]	拍 [pʰai55]	帕 [pʰa51]	
13	ขาว [kʰa:w214]	山 [ʃan55]	考 [kʰaʊ211]	
14	นา [na:33]	那 [na51]	罗 [luo51]	纳 [na51]
15	แห้ว [he:w34]	晓 [ɕiəʊ214]	豪 [xao35]	良 [ljaŋ35]
16	ท่า [tʰa:41]	他 [tʰa55]	大 [ta51]	塔 [tʰa211]
17	ลี [li:41]	黎 [li35]	里 [li211]	
18	ดัวง [duəŋ41]	敦 [tuən55]	杜昂 [tu51] [aŋ35]	

การยอมรับการแปลชื่ออำเภอของชาวจีน

การยอมรับการแปล (Translation's Acceptability) คือการแปลสอดคล้องกับภาษาปลายทาง เข้าใจได้และเป็นที่ยอมรับของผู้อ่าน ผู้เขียนจึงได้นำคำแปลชื่ออำเภอที่รวบรวมได้จัดทำเป็นแบบสอบถาม ความนิยมและการยอมรับการแปล โดยใช้แบบสอบถามสำหรับชาวจีนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีพื้นฐานภาษาไทย 2) เคยมาเที่ยวจังหวัดเลย 3) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป มีการประเมินเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และทดลองใช้กับชาวจีนที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ จำนวน 5 คน โดยผลการประเมินพบว่าเครื่องมือแบบสอบถามที่ใช้ตรงตามวัตถุประสงค์การประเมิน และแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสะท้อนผลจากกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 และ 2 เป็นการส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มชาวจีนที่เคยศึกษาภาษาไทยหรือเคย ทำงานสอนในสถาบันการศึกษาในจังหวัดเลย

1. ผลการเก็บข้อมูล ครั้งที่ 1 แบบสอบถาม

ถามประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยและจังหวัดเลย 3) ข้อมูลความนิยมการแปลจาก TC BD และ GT เป็นการประเมินการแปลเดิมที่ปรากฏในแหล่งต่างๆ เพื่อวัดค่าความนิยม และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และปรับปรุงการแปลชื่ออำเภอครั้งที่ 1 ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นชาวจีน 100% สำเร็จการศึกษาระดับมัธยม 86% ปริญญาโท 6% และปริญญาเอก 6% ประกอบอาชีพนักศึกษา 86% และอาจารย์ 14%

1.2 ข้อมูลประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยและจังหวัดเลย เคยมาจังหวัดเลย 1-3 ครั้ง 93% และมากกว่า 3 ครั้ง 7% ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเลยนานที่สุดมากกว่าหกเดือน เคยเรียนภาษาไทย และระยะเวลาเรียนภาษาไทยสะสมมากกว่า 1 ปี 100% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.3 ข้อมูลความนิยมการแปลจาก TC BD และ GT จากผลการสอบถามดังตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมการยอมรับการแปลของ Google Translate มากถึง 50% รองลงมาคือการแปลของ Baidu Map 34% พจนานุกรมไทย-จีน 12% และผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำการแปลเอง 4% ซึ่งผลการสอบถามนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งในการนำมาวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีการแปลต่างๆ เพื่อนำเสนอผลการแปลที่ดีที่สุด

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความนิยมการแปลจาก TC BD และ GT

แหล่งข้อมูล	BD	GT	TC	อื่นๆ (ระบุ)
อ.เมืองเลย	黎府 (47%)	黎府县 (40%)	莱府直辖区 (13%)	
อ.วังสะพุง	班旺沙蓬县 (27%)	旺沙蓬区 (60%)	旺沙蓬县 (13%)	
อ.เอราวัณ	爱侣弯支县 (47%)	爱侣湾区 (47%)	ไม่มี	爱拉湾县 (6%)
อ.เชียงคาน	清刊县 (27%)	清刊县 (60%)	清康县 (13%)	
อ.ภูกระดัง	蒲卡东山县 (47%)	富卡登区 (47%)	蒲甲伦县 (6%)	
อ.ภูเรือ	蒲牛县 (33%)	富茹区 (47%)	蒲娘县 (13%)	船山县 (7%)
อ.ภูหลวง	蒲黄县 (53%)	富玺县 (47%)	ไม่มี	
อ.ด่านซ้าย	丹赛县 (33%)	丹赛区 (60%)	兰使县 (7%)	
อ.หนองหิน	农信县 (40%)	农兴区 (53%)	ไม่มี	石湖县 (7%)
อ.ปากชม	北春县 (20%)	北春县 (47%)	北冲县 (33%)	
อ.ผาขาว	拍山县 (13%)	帕考区 (73%)	ไม่มี	帕考县, 白高县 (14%)

แหล่งข้อมูล	BD	GT	TC	อื่นๆ (ระบุ)
อ.นาแห้ว	那豪区 (40%)	罗良区 (20%)	那晓县 (33%)	纳香县 (7%)
อ.ท่าลี่	大黎区 (20%)	塔里区 (46%)	他里县 (27%)	踏厉县 (7%)
อ.นาด้วง	那敦区 (33%)	纳杜昂区 (60%)	ไม่มี	那杜昂县 (7%)
ค่าเฉลี่ยรวม	34%	50%	12%	4%

2. วิเคราะห์ผลการเก็บข้อมูล ครั้งที่ 1 จากผลการเก็บข้อมูลในข้อ 3.1 พบประเด็นสำคัญที่ต้องวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการแปลชื่ออำเภอ ครั้งที่ 1 ดังนี้

2.1 ชาวจีนยังมีความสับสนกับคำว่า 区และ县เนื่องด้วยยังไม่เข้าใจบริบทการปกครองของไทย และความนิยมในการเลือกใช้คำในการแปลชื่ออำเภอ ซึ่งในการปรับปรุงนี้จะใช้คำว่า 县ในการแปลเท่านั้น ตามผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1 สำหรับอำเภอเมืองนั้น ซึ่งเป็นศูนย์กลางการปกครองของจังหวัดเลยนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามชาวจีนนิยม 黎府และ黎府县ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนกับจังหวัดเลยได้ ดังนั้น บทความนี้จะอ้างอิงวิธีการแปลแบบถอดความและเพิ่มคำเพื่อความเข้าใจ โดยการแปลอำเภอเมืองของแต่ละจังหวัดของไทยตามพจนานุกรม TC ใช้ 直辖市 ซึ่งหมายถึงอำเภอที่ปกครองโดยตรงจากจังหวัด แต่ไม่เลือกใช้คำว่า 莱府 ตามพจนานุกรม TC เนื่องจากไม่เป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบัน โดยปัจจุบันการแปลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเลยที่ปรากฏตามเอกสาร ป้ายและสถานที่ราชการโดยทั่วไปใช้คำว่า 黎府 สำหรับอำเภออื่นๆ ปรับใช้ 县 ทั้งหมด อาทิ อำเภอวังสะพุง 旺沙蓬县 ตามผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1

2.2 อักษรจีนที่ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมจะเป็นอักษรเสียงใกล้เคียง ความหมายดี และมีอัตราการใช้บ่อย ได้แก่ เชียงคาน 清刊 นองหิน 农兴 ปากชม 北春 ผาขาว 帕考 นาแห้ว 那豪 ท่าลี่ 塔里

2.3 อำเภอภูกระดึง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความนิยมสองคำแปลเท่ากัน คือ 蒲卡东山县 และ 富卡登区 ซึ่งการแปลทั้งสองแบบนี้แตกต่างกันในด้านการใช้อักษรจีนและกลวิธีการแปล โดยแบบแรกมีการแปลถอดความคำว่าภูเพิ่มเข้าไปด้วย สำหรับการใช้อักษรมีข้อแตกต่างเล็กน้อย ในการปรับปรุงการแปลนี้ มีประเด็นการปรับปรุง ดังนี้

ประเด็น 1 การใช้อักษรจีนแทนคำว่า “ภู” หมายถึงภูเขา ปรากฏในชื่ออำเภอภูเรือ ภูหลวง และภูกระดึง จึงควรมีคำแปลเดียวกัน จึงพิจารณาคัดเลือกอักษรจีนใหม่โดยยึดหลักการถอดเสียงของ Liu (2019) คือ 1) เลือกอักษรจากหมวดอักษรบอกความหมาย 2) เลือกอักษรที่มีความหมายสอดคล้องกับต้นฉบับ 3) เลือกอักษรที่อักษรบ่งเสียงพ้องเสียงและอักษรบ่งความหมายพ้องความหมาย 4) เลือกอักษรแบบแปลทั้งเสียงและความหมาย 5) การสร้างอักษรใหม่ 6) ดัดแปลงอักษรเดิม จากการพิจารณาหมวดภูเขา 山และหมวดดิน 土ในหมวดภูเขา 山ไม่มีอักษรที่มีความหมายและเสียงพ้องกับ “ภู [p^hu:33]” และในหมวดดิน 土มีอักษรที่มีความหมายและเสียงใกล้เคียง ได้แก่ “垆[p^hu35]” “坡[p^hu55]” “埔[p^hu211]” และ“堞[p^hu35]” และอักษรที่ออกเสียงใกล้เคียงและความหมายใกล้เคียงที่สุด คือ 埔 [p^hu211] ออกเสียง “ผู้” แปลว่า “พื้นที่ราบเรียบ” สามารถใช้ขยายความภูเขาที่มีลักษณะยอดตัดราบเรียบเหมือนภูเขาในจังหวัดเลยได้

เนื่องจากภูมิประเทศของจังหวัดเลย ประกอบด้วยภูเขามากมาย ชื่ออำเภอจึงมีคำว่าภูหลายอำเภอ จึงสามารถเลือกใช้วิธีการแปลถอดความและแทรกลงไปในชื่ออำเภอได้ อาทิ 埔茹山县 ซึ่งการคงทั้งเสียง พยางค์ ภู และเสริมคำ 山 จะช่วยให้ผู้ใช้งานพูดสื่อสารทางภาษาพูดได้เสียงใกล้เคียง พร้อมทั้งทราบความหมายและลักษณะทางภูมิประเทศของอำเภอนั้นๆ

ประเด็น 2 การเลือกใช้อักษรจีนแทนคำว่า “กระตัง” สำหรับพยางค์ “กระ” นั้น อักษรที่ผู้ตอบแบบสอบถามนิยม คือ 卡 สำหรับพยางค์ “ตัง” เมื่อพิจารณาจากสัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet: IPA) สระอี [u] ในภาษาไทยและสระ eng [ɤ] ในภาษาจีน มีการใช้โคนลิ้นเคลื่อนไปด้านหลังมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด และอักษร 登 ในภาษาจีนยังมีความหมายเกี่ยวข้องกับการขึ้นที่สูงช่วยให้ผู้อ่านอนุมานถึงภูเขาได้ ดังนั้น คำว่า “กระตัง” จึงปรับการแปลเป็น 卡登

จากการวิเคราะห์ข้างต้น อำเภอภูกระตังจึงปรับการแปลเป็น 埔卡登山县 และอำเภออื่นๆ ที่ขึ้นต้นด้วย “ภู” ก็ปรับให้สอดคล้องกัน ได้แก่ 埔黄山区、埔茹山区

2.4 การแปลงอำเภอนาด้าง ด้วยการแปลงถอดเสียงขยายพยางค์ของ GT ที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ 纳杜昂มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ดังนี้

ประเด็น 1 การเลือกใช้อักษรจีนแทนคำว่า “นา[na:33]” หมายถึง น. พื้นที่ราบทำเป็นคันกั้นน้ำเป็นแปลง ๆ สำหรับปลูกข้าวเป็นต้น, พื้นที่มีลักษณะคล้ายนาสำหรับทำประโยชน์อื่น ๆ เรียกตามสิ่งที่ทำ เช่น นาเกลือ นาทุ้ง, ใช้ประกอบกับคำอื่นที่เกิดหรือเกี่ยวข้องกับนา เช่น เต่านา ปูนา ปรากฏในชื่ออำเภอนาด้าง และนาแห้ว อักษรจีนที่นิยมแปลคือ 纳 และ 那 ซึ่งความหมายไม่สอดคล้อง แต่อักษรที่นิยมนำมาแปลงชื่อจังหวัดในประเทศไทยที่ออกเสียงใกล้เคียงกับ “นา” อาทิ นคร นิยมใช้อักษร 那 ดังนั้น อำเภอที่มีคำว่า “นา” จึงปรับการแปลให้เหมือนกันเป็น 那

ประเด็นที่ 2 การขยายพยางค์ “ด้าง” เป็นสองพยางค์ 杜昂 อาจส่งผลต่อการอ่านออกเสียงและความเข้าใจของผู้ฟัง กนกพร (2554) นำเสนอเทคนิคการถอดเสียง โดยตัดเสียงพยัญชนะตัวหลังในคำควบกล้ำออกเพื่อให้กระชับ เช่น ตระกูล 达坤 ปราโมช 巴莫 สำหรับตัวสะกดแม่กก กบ กด กม ซึ่งไม่มีในภาษาจีน อาจตัดทิ้ง เช่น วิจิต 威奇 เกรียงศักดิ์ 江萨 ดังนั้น การแปลสระประสมที่ภาษาจีนไม่มี สามารถใช้เทคนิคเดียวกัน โดยถอดมาพยางค์เดียวตามต้นฉบับ ปรับให้คงเหลือพยางค์เดียว

สำหรับอักษรที่พิจารณาเลือกใช้ในการแปลคำว่า “ด้าง [duəŋ41]” นั้น ค่อนข้างยาก เนื่องจากภาษาจีนไม่มีเสียง ดอ เด็ก [d] เสียงที่ใกล้เคียงคือ d [t] ไม่มีสระอัว [uo] และตัวสะกดหรือสระท้าย งอ [ŋ] โดยสระที่ใกล้เคียงและประสมกับ d [t] ได้ คือ uan [wan] ซึ่งมีเสียงตัวสะกดเป็นเสียงนาสิกเหมือนกับ งอ [ŋ] แม้วรรณยุกต์จะมีเสียงที่ใกล้เคียงกัน แต่ต้องพิจารณาอักษรจีนที่มีเสียง duan [twan] ทั้งหมดก่อน โดยพิจารณาตาม กนกพร (2011) แนวทางการแปลคำที่เป็นชื่อเฉพาะในตำราการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ซึ่งแนะนำให้เลือกตัวอักษรที่มีเสียงใกล้เคียงกับชื่อเฉพาะเดิม ความหมายดี และเขียนไม่ยากจนเกินไป รวมถึงไม่ควรเป็นคำที่ไม่นิยมใช้ ดังนั้น อักษร 端 จึงเหมาะสมกับการแปลคำว่า “ด้าง” และอำเภอนาด้าง สามารถปรับการแปลเป็น 那端县

3. การปรับปรุงการแปลงชื่ออำเภอ จากการศึกษาเปรียบเทียบและการเก็บข้อมูลความนิยมการแปลจาก TC BD และ GT วิเคราะห์ โดยยึดตามความนิยมสูงสุดและปรับปรุงใหม่บางส่วน มีผลดังนี้

3.1 อำเภอที่คงเดิมตามค่าความนิยมสูงสุด โดยไม่มีข้อสังเกตอื่นๆ จึงรักษาการแปลเดิมของ BD TC และ GT ไว้ ได้แก่ อ.วังสะพุง 旺沙蓬县 อ.ด่านซ้าย 丹赛县 อ.เชียงคาน 清刊县 และ อ.ปากชม 北春县

3.2 อำเภอที่ปรับปรุงการแปลใหม่ ส่วนหนึ่งเกิดจากการนำการแปลถอดเสียงที่เป็นที่นิยม มาแปลคู่กับคำแปลถอดความ 县 ส่วนหนึ่งเกิดจากการปรับการแปลคำที่มีการแปลถอดเสียงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น นา ภู เลย จึงเกิดเป็นการปรับปรุงการแปลใหม่ ได้แก่ อ.เมืองเลย 黎府直辖县 อ.เอราวัณ

爱侣湾县 อ.ภูกระดัง 埔卡登山县 อ.ภูเรือ 埔茹山县 อ.ภูหลวง 埔黄山县 อ.หนองหิน 农兴县 อ.ผาขาว 帕考县 อ.ท่าลี่ 塔里县

4. ผลการเก็บข้อมูล ครั้งที่ 2 เป็นการนำผลการปรับปรุงการแปลชื่ออำเภอ มาตรวจสอบการยอมรับการแปล โดยการสร้างแบบสอบถามความนิยมและการตอบสนองของผู้รับสารต้องงานแบบซึ่งออกแบบด้วยแนวคิด 3R และนำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและนำเสนอข้อมูลในขั้นตอนสุดท้าย แบบสอบถามการยอมรับการแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลยของผู้อ่านชาวจีนนี้ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลความนิยมการแปลจาก BD GT TC และการปรับปรุงการแปล 3) ข้อมูลการตอบสนองต่อการปรับปรุงการแปลตามแนวคิด 3R 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน ซึ่งเป็นชาวจีน 100% สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย 85.2% ปริญญาโท 14.8% ประกอบอาชีพนักศึกษา 48.1% ครู/อาจารย์ 29.6% และอื่นๆ 22.2% เคยมาจังหวัดเลย 1-3 ครั้ง 88.9% และมากกว่า 3 ครั้ง 11.1% ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเลยนานที่สุดน้อยกว่า 1 อาทิตย์ 3.7% 1-6 เดือน 3.7% มากกว่า 6 เดือน 92.6% เคยเรียนภาษาไทย 100% และระยะเวลาเรียนภาษาไทยสะสมมากกว่า 1 ปี มากถึง 81.5% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและความเข้าใจที่มีต่อบริบทของจังหวัดเลยของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดี

4.2 ข้อมูลความนิยมการแปลจาก BD GT TC และการแปลที่ปรับปรุง แบบสอบถามนี้เป็นการนำข้อมูลการแปลเดิมจาก TC BD GT และการแปลที่ปรับปรุงใหม่ รวมคำแปลที่เหมือนกันของแต่ละแหล่งข้อมูลเข้าด้วยกัน และสอบถามความนิยมอีกครั้ง ปรากฏผลความนิยมนดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความนิยมการแปลจาก TC BD GT และการแปลปรับปรุง

อำเภอ	การแปลจากแหล่งต่างๆ โดยรวมคำแปลเหมือนเข้าด้วยกัน (เครื่องหมาย * คือการแปลฉบับปรับปรุง)			
อ.เมืองเลย	黎府 (66%)	黎府县 (19%)	莱府直辖县 (4%)	黎府直辖县 (11%)*
อ.วังสะพุง	班旺沙蓬县 (15%)	旺沙蓬区 (33%)	旺沙蓬县 (52%)*	
อ.เอราวัณ	爱侣湾支县 (19%)	爱侣湾区 (37%)	爱侣湾县 (44%)*	
อ.เชียงคาน	清刊县 (89%)*	清康县 (11%)		
อ.ภูกระดัง	蒲卡东山县 (41%)	富卡登区 (15%)	蒲甲伦县 (11%)	埔卡登山县 (33%)*
อ.ภูเรือ	蒲牛县 (26%)	富茹区 (18%)	蒲娘县 (11%)	埔茹山县 (45%)*
อ.ภูหลวง	蒲黄县 (44%)	富鑫县 (44%)	埔黄山县 (12%)*	
อ.ด่านซ้าย	丹赛县 (74%)*	丹赛区 (18%)	兰使县 (8%)	
อ.หนองหิน	农信县 (44%)	农兴区 (26%)	农兴县 (30%)*	
อ.ปากชม	北春县 (59%)*	北冲县 (41%)		
อ.ผาขาว	拍山县 (22%)	帕考区 (22%)	帕考县 (56%)*	
อ.นาแห้ว	那豪区 (26%)	罗良区 (7%)	那晓县 (15%)	那豪县 (52%)*
อ.ท่าลี่	大黎区 (19%)	塔里区 (26%)	他里县 (3%)	塔里县 (52%)*
อ.นาด้วง	那敦区 (30%)	纳杜昂区 (19%)	那端县 (51%)*	

จากตารางที่ 4 พบว่า การแปลฉบับปรับปรุงได้รับความนิยมสูงสุด จำนวน 10 อำเภอ ที่ได้รับความนิยมและเหมาะสมในการนำไปใช้ในการแปลอื่นๆ ประกอบด้วย 1) อำเภอที่การแปลคงเดิมจาก GT BD TC จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อ.วังสะพุง อ.เอราวัณ อ.เชียงคาน อ.ด่านซ้าย 2) อำเภอที่ปรับปรุงการ

แปลใหม่ จำนวน 6 อำเภอ อ.ภูเรือ อ.ปากชม อ.ผาขาว อ.นาแห้ว อ.ท่าลี่ และอ.นาด้วง สำหรับอำเภออื่นๆ ที่การแปลฉบับปรับปรุงไม่ได้รับความนิยมสูงสุด จำนวน 4 อำเภอ คือ อ.เมืองเลย อ.ภูกระดึง อ.ภูหลวง และอ.หนองหิน ซึ่งอำเภอเหล่านี้จะถูกนำไปวิเคราะห์ต่อในข้อ 3.4 เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงการแปลที่เหมาะสมในการนำไปใช้เปลี่ยนชื่อสถานที่อื่นๆ มากที่สุด

4.3 ข้อมูลการตอบสนองต่อการปรับปรุงการแปล แบบสอบถามถูกออกแบบตามแนวคิด 3R ประกอบด้วย 3 หัวข้อใหญ่ และคำถามย่อย 5 คำถาม โดยให้เลือกระดับการตอบสนองตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ดังนี้

1) Reaction การตอบสนองแรกที่เกิดขึ้นต่อความรู้สึกของผู้รับสารเมื่อได้อ่านการเปลี่ยนชื่อของอำเภอที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.35 (ร้อยละ 87) ค่าการตอบสนองแรกอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 5 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการยอมรับขั้น Reaction

(ตัวเลือก 5 ระดับ คือ 5=เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4=เห็นด้วย 3=ไม่แน่ใจ 2=ไม่เห็นด้วย 1=ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย
1	ฉันรู้สึกดีกับผลการแปลนี้	4.48
2	ฉันคิดว่าอักษรที่ใช้ในการแปลเหมาะสม เข้าใจง่าย และนำไปใช้ง่าย	4.29
3	ฉันคิดว่าอักษรจีนที่เลือกใช้เสียงใกล้เคียงต้นฉบับ	4.40
4	ฉันคิดว่าอักษรจีนที่เลือกใช้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น	4.18
5	ฉันคิดว่ามีการเปลี่ยนชื่ออำเภอควรใช้วิธีการถอดเสียง	4.37

2) Response การตอบสนองลึก ปฏิกริยาตอบโต้ของผู้รับสารหลังจากได้อ่านการเปลี่ยนชื่อของอำเภอที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยรวม 2.4 (ร้อยละ 48) ค่าการตอบโต้ต่องานแปลอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการยอมรับขั้น Response

(ตัวเลือก 5 ระดับ คือ 5=เคยทำมากกว่า 10 ครั้ง 4=เคยทำ 6-10 ครั้ง 3=เคยทำ 2-5 ครั้ง 2=เคยทำ 1 ครั้ง 1=ไม่เคยทำ)

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย
1	ฉันเคยค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอำเภอเหล่านี้	2.62
2	ฉันเคยอภิปรายการแปลอำเภอเหล่านี้กับผู้อื่น	2.51
3	ฉันรู้สึกว่ามีการเปลี่ยนชื่ออำเภอเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไข	2.03
4	ฉันเคยลองใช้อักษรจีนตัวอื่นเปลี่ยนชื่ออำเภอเหล่านี้	1.88
5	ฉันเคยใช้ชื่ออำเภอที่แปลข้างต้น	2.92

3) Repercussion ผลกระทบที่สะท้อนกลับมายังผู้รับสาร มีค่าเฉลี่ยรวม 4.39 (ร้อยละ 87) ค่าผลกระทบของงานแปลต่อผู้รับสารอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 7 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการยอมรับขั้น Repercussion

(ตัวเลือก 5 ระดับ คือ 5=เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4=เห็นด้วย 3=ไม่แน่ใจ 2=ไม่เห็นด้วย 1=ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย
1	การแปลถอดเสียงชื่ออำเภอทำให้ฉันรู้คำศัพท์และเสียงในภาษาไทยเพิ่มขึ้น	4.59
2	การแปลถอดเสียงชื่ออำเภอทำให้ฉันจดจำชื่ออำเภอเหล่านี้ได้ง่าย	4.59
3	การแปลถอดเสียงชื่ออำเภอทำให้ฉันสนใจในพื้นที่เหล่านี้	4.11
4	การแปลถอดเสียงชื่ออำเภอทำให้ฉันเข้าใจวัฒนธรรมและภูมิหลังของพื้นที่จังหวัดเลยมากยิ่งขึ้น	4.11
5	ฉันหวังว่าการแปลถอดเสียงชื่ออำเภอในสื่อต่างๆ จะใช้คำเดียวกัน	4.55

จากข้อมูลข้างต้น การประเมินการตอบสนองของผู้รับสารต่องานแปลตามแนวคิด 3R มีค่าเฉลี่ยรวม 74 ในระดับดี โดยในด้าน Reaction ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อความรู้สึกของผู้รับสาร ร้อยละ 87 และ Repercussion ผลสะท้อนกลับมายังผู้รับสาร ร้อยละ 87 ซึ่งล้วนอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากผู้รับสารมีทัศนคติอันดีต่อสารที่ได้รับและได้ประโยชน์จากสารนั้น แต่ด้าน Response ปฏิกริยาตอบโต้ของผู้รับสาร ร้อยละ 47 อยู่ในระดับพอใช้ เนื่องจากผู้รับสารไม่เคยใช้ สืบค้น ปรับปรุงแก้ไข ชื่ออำเภอเหล่านั้น ดังนั้น การตรวจสอบการยอมรับผ่านการตอบสนองต่องานแปลนี้ สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้รับสารมีการยอมรับในระดับดี โดยมีความพึงพอใจและเห็นคุณค่าของสาร แต่ยังไม่เคยนำไปใช้และไม่ต้องการปรับปรุงแก้ไข ผลการปรับปรุงการแปลครั้งนี้ หากต้องการเพิ่มค่าการยอมรับจะต้องปรับปรุงอีกครั้งและนำไปเผยแพร่สู่การนำไปใช้งานจริง จนกว่าจะเป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับในระดับที่สูงขึ้นได้

4.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญและยินดีให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 17 คน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับปรุงการแปลชื่ออำเภอให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้ตอบแบบสอบถามชาวจีนได้ให้ข้อเสนอแนะ แบ่งเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) เห็นด้วยกับการแปลชื่อให้ตรงกันในแต่ละโปรแกรมและแหล่งข้อมูล 2) สนับสนุนการใช้กลวิธีการแปลแบบผสมผสานโดยถอดเสียงเป็นหลักและถอดความช่วยเสริม เนื่องจากการแปลแบบถอดเสียงมีประโยชน์ในการใช้สื่อสารด้วยการพูดในท้องถิ่นจริงและยังง่ายต่อการจดจำ ส่วนการแปลแบบถอดความมีส่วนช่วยให้ผู้รับสารชาวจีนสนใจและเข้าใจอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น 3) ชาวจีนยังสับสนกับระบบการแบ่งเขตการปกครองของประเทศไทย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจีนแล้วจีนมีการจัดระดับการแบ่งเขตที่มากกว่า นอกจากนี้กรุงเทพฯ และปริมาณพล กับต่างจังหวัดยังใช้ชื่อแต่ละระดับไม่เหมือนกันอีกด้วย 4) ผู้ตอบแบบสอบถาม สนับสนุนการใช้อักษร 埔 ในการแปลเสียงของ “ภู” และแนะนำให้เพิ่มคำว่า 山(หมายถึงภูเขา) ต่อท้ายการแปลถอดเสียง นับเป็นการแปลแบบผสมผสานทั้งการแปลถอดความและถอดเสียง

5. วิเคราะห์ผลการเก็บข้อมูล ครั้งที่ 2 จากผลการเก็บข้อมูลในข้อ 3.3 พบประเด็นสำคัญที่ต้องวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการแปลชื่ออำเภอ ดังนี้

5.1 การแปลชื่ออำเภอเมืองเลยเป็น 黎府 ที่ได้รับความนิยมสูงสุดถึงสองครั้ง แต่黎府 ทำให้สื่อถึงจังหวัดเลยทั้งหมดได้ อำเภอเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นศูนย์กลางการบริหารของจังหวัด จากการวิเคราะห์ในข้อ 2.1 และ 3.2.1 แม้จะขัดต่อผลการสอบถามความนิยม แต่ต้องคำนึงถึงภาพรวมประเทศ จังหวัด ความหมาย การปกครอง และบริบทการแปลโดยส่วนใหญ่ เพื่อสร้างมาตรฐานและความเข้าใจที่ถูกต้อง บทความนี้จึงยังคงแนะนำให้พิจารณาใช้ 黎府直轄县 แปลอำเภอเมืองเลย

5.2 การแปลคำว่า “ภู” ของ อ. ภูกระดัง อ.ภูเรือ และ อ.ภูหลวง มีค่าความนิยมที่ค่อนข้างหลากหลาย โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการตั้งชื่อโดยใช้การถอดความคำว่า “ภู” เพื่อให้การแปลเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถรักษาเสียงและความหมายของชื่ออำเภอไว้ได้มากที่สุด โดยเติมคำว่า 山 แทนความหมาย “ภูเขา” สำหรับการถอดเสียง “ภู” ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตัวเลือกที่ใช้ 蒲 และ 埔 ตามลำดับ ดังนั้น อำเภอที่มีคำว่า “ภู” จึงถอดเสียงเป็น 蒲 และเพิ่มการถอดความ 山 เพื่อให้ตรงตามความนิยมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนี้ อำเภอภูกระดัง 蒲卡登山 อำเภอภูเรือ蒲茹山县 และอำเภอภูหลวง蒲黄山县

5.3 การแปลคำว่า “หิน” ของ อ.หนองหิน 农信县 ได้รับความนิยม ร้อยละ 44.4 แต่ 农兴区 และ 农兴县 ได้รับความนิยมรวมกัน ร้อยละ 55.5 การแปลถอดเสียงที่นิยมมากที่สุดคือ 农兴 ซึ่งมี

ความหมายดี แม้เสียงใกล้เคียงน้อยกว่า เช่นเดียวกันกับหัวหิน 华兴 และต้องปรับคำว่าอำเภอเป็น 县 ดังนั้น อำเภอหนองหิน แปลว่า 农兴县

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

1. การแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลย

การศึกษาการแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลยเป็นภาษาจีนครั้งนี้ เป็นไปตามทฤษฎีการแปลของผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลหลายท่าน ได้แก่ หลักการแปลลดเสียงของ Liu (2019) ทฤษฎีการยอมรับการแปล (Translation's Acceptability) ตามแนวคิดของ Toury (1995) และแนวคิด 3R ของ Chesterman (2016) นอกจากนี้ ยังผ่านการประเมินการยอมรับจากชาวจีนตามแนวคิด 3R ระดับมาก ผู้สนใจสามารถนำผลงานแปลนี้ไปประยุกต์ใช้ ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปรับปรุงการแปลเพิ่มเติมได้ โดยเฉพาะการแปลชื่ออำเภอเมืองที่อาจพบการใช้ชื่อแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดของการสื่อสารไปยังผู้รับสารชาวจีน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะกลายเป็นประโยชน์ต่อการแปลชื่ออำเภอในจังหวัดเลย สร้างการรับรู้ที่ตรงกันและเป็นที่ยอมรับของผู้รับสารชาวจีน ส่งเสริมให้จังหวัดเลยได้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวจีน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงพจนานุกรมไทย-จีน ให้มีข้อมูลการแปลที่เป็นปัจจุบันและครบถ้วน

ตารางที่ 8 ตารางผลการปรับปรุงการแปลชื่ออำเภอ

ลำดับ	ต้นฉบับ	ฉบับปรับปรุงการแปลจีน	ลำดับ	ต้นฉบับ	ฉบับปรับปรุงการแปลจีน
1	อ.เมืองเลย	黎府直辖区	8	อ.ด่านซ้าย	丹寨县
2	อ.วังสะพุง	旺沙蓬县	9	อ.หนองหิน	农兴县
3	อ.เอราวัณ	爱侣湾县	10	อ.ปากชม	北春县
4	อ.เชียงคาน	清刊县	11	อ.ผาขาว	帕考县
5	อ.ภูกระดึง	蒲卡登山县	12	อ.ท่าลี่	塔里县
6	อ.ภูเรือ	蒲茹山县	13	อ.นาแห้ว	那豪县
7	อ.ภูหลวง	蒲黄山县	14	อ.นาคู	那端县

บทความนี้ได้แก้ไขปัญหาคำที่แปลไม่ตรงกันจากแหล่งต่างๆ 1) เลย แปลเป็น 黎府 2) อำเภอเมือง แปลเป็น 直辖区 ข้างหน้าอาจนำด้วยชื่อจังหวัดนั้นๆ 3) อำเภอ แปลเป็น 县 4) ภู แปลเป็น 蒲 5) นา แปลเป็น 那 6) คำอื่นๆ ที่ปรับตามความนิยม หลักการแปลลดเสียง และการเปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลต่างๆ แต่การศึกษาคครั้งนี้ มีข้อจำกัดที่สามารถศึกษาต่อได้อีกหลายประการ คือ 1) การเปรียบเทียบ 蒲และ埔 ในหลายมิติ 2) การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้คำอื่นๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำ เช่น ภูหลวง 普龙 อำเภอเมือง 府治县 3) การศึกษาการตอบสนองต่องานแปลด้วยแนวคิด 3R แยกย่อยทีละคำหรือในบริบทงานแปลอื่นๆ

2. การประยุกต์ใช้แนวคิด 3R ในการประเมินการแปล

บรรทัดฐานในการแปลนั้น มีทฤษฎีต่างๆ มากมาย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแปลในบริบทแตกต่างกัน การวัดค่าการแปลนั้น ยิ่งเป็นสิ่งที่ยากกว่า บทความนี้ทดลองใช้การสอบถามกับผู้รับสารด้วยแนวคิด 3R โดยแปลงค่าเป็นเชิงปริมาณเพื่อวัดค่าการตอบสนองต่องานแปล นำผลการตอบสนองมาวิเคราะห์เป็นค่าการยอมรับ การประเมินนี้จะให้ความสำคัญกับผู้รับสาร เกิดเป็นความท้าทายของนักแปลและนักภาษาศาสตร์ในการวัดค่างานแปลของตน ซึ่งวงการแปลสามารถนำวิธีการนี้ไปประยุกต์ใช้ในการประเมินงานแปลให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ ภาคธุรกิจก็ยังสามารถตรวจสอบงานแปลที่ใช้กับลูกค้าได้เช่นกันว่ามีค่าการยอมรับมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงงานแปล สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้รับสาร ภาคการศึกษายังสามารถนำการประเมินนี้ไปใช้ประเมินงานของนักศึกษา แต่การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง การตั้งคำถามตามแนวคิด 3R นั้นจะแตกต่างกันไปตามบริบทของงานแปล ซึ่งจะเป็นอย่างที่นักวิชาการสามารถศึกษาหาแนวทางในการสร้างเครื่องมือรูปแบบนี้ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นได้ บทความนี้จะนำเสนอรูปแบบการประเมินงานแปลด้วยแนวคิด 3R ดังนี้

เอกสารอ้างอิง

- Chesterman, A. (2016). The memes of translation: The spread of ideas in translation theory (Revised ed.). John Benjamins Publishing Company.
- García, O., & Lin, A. M. Y. (2016). Translanguaging in bilingual education. In O. García, A. M. Y. Lin, & S. May (Eds.), Bilingual and multilingual education (pp. 1-18). Springer.
- Krittopakarnkit, K. (2020). Translating Thai horror film titles into Chinese: Strategies and analysis. Rajabhat Journal of Science, Humanities and Social Sciences, 21(2), 354-373.
- Liu, X. (2019). A study on the transliteration and localization of loanwords. Foreign Language Research, (2), 112-117.
- Liu, X. (2023). A Reception Study on the Transliteration in Genshin Impact: Evidence from a Questionnaire Survey (Master's thesis). China Foreign Affairs University, Beijing, China.
- Ministry of Tourism and Sports. (2025). Tourism news. Retrieved May 7 , 2025, from www.mots.go.th/news/category/411.
- Nilubol, K., Saengpakdeejit, R., Botmart, V., Phalapree, D., Kaenin Sisamouth, W., Maneeanon, O., & Muangkote Mungkunsan, C. (2023). Translanguaging in English language teaching: A perspective of bilingual education. Journal of Humanities and Social Sciences Loei Rajabhat University, 4(1), 1-12.

- Numthong, K. (2011). Thai-Chinese translation textbook (2nd ed.). Kasetsart University, Faculty of Humanities, Confucius Institute.
- Office of the Royal Society. (2011). Royal Institute dictionary. Retrieved September 14, 2024, from dictionary.orst.go.th.
- Toury, G. (1995). Descriptive translation studies – and beyond. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
- Xiao, S. (Ed.). (1990). Thai-Chinese Dictionary. Beijing: The Commercial Press.
- Xiao, S., & Gong, Y. (Eds.). (2019). Modern Thai-Chinese Dictionary. Nanning: Guangxi Education Publishing House.
- The Central People's Government of the People's Republic of China. (2009, April 17). China's administrative divisions—Grassroots administrative units below the county level. Retrieved from https://www.gov.cn/test/2009-04/17/content_1288055.htm